

Binnen de vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu hebben verschillende fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu over het ontwerpbesluit energie vervoer (Kamerstuk 34 717, nr. 5).

De waarnemend voorzitter van de commissie,
Van Veldhoven

De adjunct-griffier van de commissie,
Jansma

Inhoudsopgave		blz.
I	Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
	Inleiding	2
	Algemeen	2
	Hernieuwbare energie vervoer	4
	Rapportage- en reductieverplichting	6
	Rapportages	6
	Uitvoering en handhaving	6
	Gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu	7
	Overig	8
	Artikelsgewijs	8
II	Reactie van de bewindspersoon	10

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen het Ontwerpbesluit energie vervoer en hebben hierover nog enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het Ontwerpbesluit energie vervoer. Hierover hebben zij enkele vragen.

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het Ontwerpbesluit energie vervoer en hebben daarover nog een aantal vragen.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben met onvrede kennisgenomen van het Ontwerpbesluit energie vervoer. Zoals de Staatssecretaris al in haar aanbiedingsbrief schrijft, heeft dit ontwerpbesluit vooral samenhang met het wetsvoorstel ter implementatie van de Indirect Land Use Change (ILUC)-richtlijn¹. Deze leden nemen dan ook aan dat dit wetsvoorstel en dit ontwerpbesluit integraal worden besproken in de Kamer, na het reces. Over het wetsvoorstel ter implementatie van de ILUC-richtlijn hebben deze leden al eerder vragen gesteld waar nog geen antwoorden op zijn gegeven. Het was de voorkeur geweest van deze leden om eerst het antwoord op deze vragen te hebben ontvangen voordat dit schriftelijk overleg plaats zou vinden. Deze leden zijn niet tevreden met het ontwerpbesluit. Een uiteindelijke jaarverplichting van 16,4% brengt grote negatieve gevolgen voor het milieu met zich mee en helpt niet bij het uitfaseren van het aandeel landgebonden biobrandstoffen, aldus deze leden. Ook de limiet voor conventionele biobrandstoffen is wat deze leden betreft te hoog. In het licht van de zorgen rondom biobrandstoffen willen deze leden graag een aantal vragen stellen.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het voorliggend voorstel. Zij stellen hierover enkele vragen.

Algemeen

De leden van de CDA-fractie vragen de Staatssecretaris of de reactie op dit schriftelijk overleg naar de Kamer gestuurd kan worden voorafgaand aan de plenaire behandeling van de Wijziging van de Wet milieubeheer in verband met de implementatie van de ILUC-richtlijn (Kamerstuk 34 717),

¹ Richtlijn (EU) 2015/1513

zodat deze antwoorden bij deze wetsbehandeling betrokken kunnen worden.

De leden van de CDA-fractie zijn van mening dat het primaire doel van het bijmengen van biobrandstoffen het verminderen van CO₂-uitstoot is. Kan de Staatssecretaris aangeven waarom zij geen gevolg heeft gegeven aan de wens van de Kamer om te sturen op de reductie van CO₂ (conform de motie van het lid Remco Dijkstra over bij biobrandstoffen sturen op de reductie van broeikasgassen, Kamerstuk 30 196, nr. 523) om het daarmee mogelijk te maken dat conventionele biobrandstoffen benut kunnen worden om een substantiële bijdrage te leveren aan het verminderen van de CO₂-uitstoot in de transportsector?

De leden van de CDA-fractie vragen de Staatssecretaris of er met de voorgestelde indeling in «conventioneel enkeltellend», «geavanceerd dubbeltellend» en «overig» geen ruimte is voor conventionele biobrandstoffen die niet dubbeltellen. Waarom kiest de Staatssecretaris ervoor om in afwijking van de Richtlijn hernieuwbare energie bepaalde biobrandstoffen die niet dubbeltellen maar wel zijn geproduceerd uit afval en residuen, gelijk te stellen met conventionele biobrandstoffen? Welke mogelijkheden ziet de Staatssecretaris om deze biobrandstoffen te onderscheiden van conventionele biobrandstoffen en dubbeltellende biobrandstoffen? Zouden aan deze nieuwe categorie, die dan niet onder het maximum voor conventionele biobrandstoffen valt, ook conventionele biobrandstoffen met een groot CO₂-reductiepotentieel toegevoegd kunnen worden?

De leden van de CDA-fractie vragen of het voor gasvormige biobrandstoffen mogelijk is om bijmengingseisen te stellen aan leveranciers van gas op de Nederlandse markt.

De leden van de CDA-fractie vragen welke biobrandstoffen voor dubbel-telling in aanmerking komen en uit welke landen deze worden geïmporteerd. Hoe weet de Staatssecretaris dat wat geïmporteerd wordt hetzelfde is als wat ingeboekt wordt, en dat dat weer hetzelfde is als wat wordt bijgemengd?

De leden van de D66-fractie merken op dat het voorliggende besluit uitvoering geeft aan de nog verder te behandelen Wijziging van de Wet milieubeheer in verband met implementatie van de ILUC-richtlijn. Deze leden zijn van mening dat de wet en het besluit integraal behandeld moeten worden en dat er ondertussen geen onomkeerbare stappen moeten worden gezet. Deze leden vragen of de Staatssecretaris bereid is om het voorliggende ontwerpbesluit en het Besluit infrastructuur alternatieve brandstoffen gelijktijdig en, indien mogelijk, integraal met de wijziging van de Wet milieubeheer in verband met de implementatie van de ILUC-richtlijn in de Kamer te behandelen en tot die tijd geen onomkeerbare stappen te nemen.

De leden van de D66-fractie lezen dat belangrijke punten met betrekking tot de uitvoering van de ILUC-richtlijn, waaronder bijvoorbeeld de jaarverplichting voor hernieuwbare energie van vervoer, in het voorliggende besluit worden opgenomen. Deze leden willen daarom weten of toekomstige wijzigingen van het besluit in de toekomst ook standaard langs de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal zullen gaan.

De leden van de D66-fractie vragen of de Staatssecretaris kan aangeven waarom zij ervoor heeft gekozen niet veel meer te sturen op CO₂, terwijl de Kamer zich heeft uitgesproken voor een biobrandstoffenbeleid waarin reductie van broeikasgassen het leidende beginsel moet zijn.

Hernieuwbare energie vervoer

De leden van de CDA-fractie vragen of zeker is dat biobrandstoffen die hier worden ingeboekt daadwerkelijk in Nederland worden gebruikt.

De leden van de CDA-fractie vragen of het na te gaan is of voor biobrandstoffen die worden ingeboekt wel subsidie ontvangen is.

De leden van de CDA-fractie vragen in hoeverre sprake is van afstemming en communicatie met andere landen over garanties van oorsprong van gasvormige biobrandstof. Op basis waarvan is bekend dat deze brandstof ook daadwerkelijk in Nederland wordt gebruikt?

De leden van de CDA-fractie vragen hoe voorkomen kan worden dat biobrandstoffen die dubbelgeteld mogen worden daadwerkelijk (fysiek) voldoen aan die kwalificatie/categorie waarvoor ze worden ingeboekt, en dat deze niet nog worden geëxporteerd nadat ze zijn ingeboekt.

De leden van de CDA-fractie lezen in het ontwerpbesluit dat de verificateur bij de controle de meest risicovolle inboekingen controleert. Op basis waarvan wordt een inboeking als risicovol aangemerkt? Bij wie ligt de bewijslast op het moment dat niet aan de verplichtingen wordt voldaan?

De leden van de D66-fractie lezen dat de wijziging van de Wet milieubeheer in verband met de implementatie van de ILUC-richtlijn drie soorten hernieuwbare brandstofeenheden (HBE's) introduceert, waarvan de HBE «geavanceerd» biobrandstoffen omvat geproduceerd uit grondstoffen zoals opgenomen in Bijlage IX, deel A van Richtlijn 2015/113, terwijl «overig» biobrandstoffen uit grondstoffen als bedoeld in bijlage IX, deel B van Richtlijn 2015/1513 omvat. De leden van deze fractie lezen in het voorliggende ontwerpbesluit dat de te realiseren percentages HBE's weliswaar worden opgesomd, maar dat er geen percentages genoemd worden voor de HBE's «overig». Deze leden vragen de Staatssecretaris dit nader toe te lichten en daarbij in te gaan op de vraag waarom er niet ook voor de categorie «overig» een maximaal percentage genoemd wordt.

De leden van de D66-fractie vragen de Staatssecretaris om uiteen te zetten hoe de factor, waarmee de energie-inhoud van de biobrandstof in het register bij inboeking vermenigvuldigd zal worden, er in de ministeriele regeling uit zal zien.

De leden van de D66-fractie lezen dat vloeibare hernieuwbare brandstof slechts wordt ingeboekt indien de soort voorkomt op een bij ministeriële regeling vast te stellen lijst van hernieuwbare brandstoffen. Zij vragen de Staatssecretaris om aan te geven welke vloeibare hernieuwbare brandstoffen hier precies worden bedoeld.

De leden van de D66-fractie vragen of de Staatssecretaris kan verduidelijken wat in paragraaf 2.3.1 wordt bedoeld met «redelijke mate van zekerheid».

De leden van de D66-fractie vragen of de Staatssecretaris kan verduidelijken wat in paragraaf 2.3.2 wordt bedoeld met «redelijke mate van zekerheid».

De leden van de D66-fractie willen weten op welke punten de taken van de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) worden aangepast ten gevolge van het voorliggende besluit. Op welke manier is de controlerende organisatie daarop is voorbereid? Ook willen deze leden weten of de NEa de wetgeving en het voorliggende besluit na de gedane aanpassingen

uiteindelijk als handhaafbaar en controleerbaar beschouwt of dat de NEa daar nog zorgen over heeft.

De leden van de D66-fractie vragen of de Staatssecretaris kan verduidelijken wat in paragraaf 2.3.3 wordt bedoeld met «redelijke mate van zekerheid».

De leden van de GroenLinks-fractie willen graag dat vooral elektrisch vervoer wordt gestimuleerd, door middel van bijvoorbeeld de factor waarmee het hernieuwbare deel van elektriciteit mag worden vermenigvuldigd te verhogen, gezien de efficiëntie van elektrische auto's. Hoe wordt het elektrisch vervoer met dit ontwerpbesluit gestimuleerd?

De leden van de SP-fractie vragen waarom is gekozen voor het systeem van HBE's. Zijn er alternatieven overwogen, bijvoorbeeld een meer rechtstreekse verplichting tot CO₂-reductie en/of een andere wijze om het aandeel duurzaam te vergroten en het aandeel conventioneel te verlagen? Deze leden zien graag een verdere toelichting op de gemaakte keuze. Zij wijzen verder naar de gelijkenissen met de Emissions Trading System (ETS)-rechten en het falen om daarmee tot een drastische CO₂-reductie te komen. Zij zien graag een verder toelichting op de overeenkomsten dan wel verschillen tussen beide systemen.

De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris in te gaan op de mogelijke fraudegevoeligheid van het systeem van verschillende HBE's. Enerzijds wordt de categorie «HBE geavanceerd» gebruikt om een minimale hoeveelheid aan te tonen. Anderzijds is er de categorie HBE conventioneel die moet aantonen dat een limiet niet is overschreden. Hoe wordt voorkomen dat er conventionele biobrandstof wordt geleverd zonder bijbehorende HBE's? Kunnen het toezicht en de handhaving op dit punt verder worden toelicht? Verder vragen deze leden wat de consequenties zijn wanneer eventuele tekorten niet worden aangevuld.

De leden van de SP-fractie vragen waarom geen subsidie uit de Stimuleringsregeling duurzame energieproductie (SDE+)-regeling wordt verstrekt voor de productie van de biobrandstoffen. Ook vragen deze leden de Staatssecretaris om verder in te gaan op de verschillen tussen hernieuwbare brandstof en biobrandstof.

De leden van de SP-fractie vragen op welke wijze de criteria voor de duurzaamheidskenmerken zijn vastgelegd.

De leden van de SP-fractie vragen of het klopt dat er in de praktijk sprake zal zijn van één verificatiemoment, gedaan door één verificateur, op de verschillende verificatiepunten.

De leden van de SP-fractie merken op dat er een ruime spaarruimte bestaat. Dat een leverancier tot een kwart kan opsparen en een handelaar tot 2000 rechten vinden zij een zeer ruime interpretatie van «beperkte spaarmogelijkheid». Deze leden benadrukken dat hiermee de gewenste en noodzakelijke verduurzaming onnodig wordt vertraagd. Deze leden vragen of het ook mogelijk is de spaartegoeden te stapelen, dat wil zeggen dat het meenemen van een kwart van de ongeboekte HBE's naar het volgende jaar betekent dat het jaar daarop een kwart van het daarmee hoger geworden totaal weer gespaard kan worden voor het jaar daarop, et cetera.

Hoe wordt voorkomen dat met deze spaarmogelijkheden een systeem van perverse prikkels wordt opgetuigd, waarbij het doel om tot verduurzaming te komen uit het oog wordt verloren?

Rapportage- en reductieverplichting

De leden van de VVD-fractie constateren dat exploitatiereductie-eenheden (UER's) kunnen worden gebruikt uit een projectactiviteit die plaats vindt in een andere lidstaat. Kan de Staatssecretaris dit in simpele taal uitleggen? Welke afspraken zal de overheid met een betrokken lidstaat maken dan wel welke verificatiemechanismen zal zij met een betrokken lidstaat ontwikkelen om dubbelgebruik van UER's en daarmee mogelijke fraude te voorkomen?

De leden van de CDA-fractie constateren dat bij het inboeken van UER's gesproken wordt over het gebruikmaken van het Kyoto-protocolregister. Kan de Staatssecretaris toelichten hoe betrouwbaar dit register is en welke landen hier gebruik van maken?

De leden van de D66-fractie vragen welke afspraken dan wel verificatiemechanisme(n) de Staatssecretaris voornemens is te maken met andere lidstaten om te voorkomen dat er sprake zal zijn van dubbelgebruik van UER's (toegestaan onder artikel 40).

De leden van de GroenLinks-fractie lezen in het ontwerpbesluit dat er een jaarverplichting oplopend tot 16,4% en een limiet voor conventionele brandstoffen van 5% wordt voorgesteld. Volgens het rapport van CE Delft² waarin de verschillende scenario's die de Staatssecretaris in haar eerdere brief voorstelt (Kamerstuk 30 196, nr. 522) worden beoordeeld is dit niet de beste optie maar zou er een limiet moeten worden ingesteld van 2% op conventionele biobrandstoffen, met behoud van dubbeltelling en een jaarverplichting van 8,4%. Wil de Staatssecretaris deze aanbeveling van CE Delft overnemen en voor een beter pakket kiezen?

De leden van de SP-fractie vragen of het in de praktijk mogelijk is voor een rapportageplichtige om af te zien van CO₂-reductie zolang deze over voldoende UER's beschikt om die CO₂-uitstoot «af te kopen». Als dat het geval is, waarom is gekozen voor een systeem waarbij het mogelijk blijft van daadwerkelijke CO₂-reductie af te zien en te blijven uitstoten? Wordt erkend dat hiermee de grootste vervuilers in staat worden gesteld door te blijven gaan met het uitstoten van CO₂ zonder dat zij tot echte verschoning worden gedwongen?

Rapportages

De leden van de VVD-fractie lezen dat de NEa jaarlijks rapporteert aan de Minister van Infrastructuur en Milieu voor Nederland als geheel, over de soort en de hoeveelheid van de totaal ingeboekte hoeveelheid hernieuwbare energie vervoer, over de aard en herkomst van de grondstof van de totale hoeveelheid biobrandstoffen, evenals over de gehanteerde duurzaamheidsystemen en de totale energiehoeveelheid van conventionele, geavanceerde en overige biobrandstoffen. Deze leden vragen wat de Staatssecretaris verstaat onder herkomst. Is dat een derde land (binnen/buiten de EU)? Gezien de omvang van bepaalde derde landen kan het nuttig zijn om ook te weten uit welke regio grondstoffen komen.

Uitvoering en handhaving

De leden van de CDA-fractie vragen waarom met het voorliggende besluit de aanbevelingen van het rapport quick scan «regelgeving dubbeltelling biobrandstoffen van de NEa» (Bijlage bij Kamerstuk 30 196, nr. 472) niet worden uitgevoerd. Waarom stelt de NEa dat gebruikt frituurvet (UCO) en

² https://www.natuurenmilieu.nl/wp-content/uploads/2017/06/CE_Delft_5M61_Quickscan_impacts_implementatie_ILUC-Richtlijn_Def.pdf

gemengde vetten de meest fraudegevoelige stromen zij? Wat wordt hieraan met dit ontwerpbesluit gedaan? Waarom wordt met het voorliggende ontwerpbesluit geen ketenverantwoordelijkheid ingevoerd zoals geadviseerd door de NEa? Wat is volgens de Staatssecretaris de betekenis van de conclusie van de NEa in dit rapport dat «De mogelijkheid bestaat om via blending en splitsing de fysieke eigenschappen van (grondstoffen voor) biobrandstoffen te veranderen, onder de voorwaarde dat de massabalans van de verkopende partij blijft kloppen. Dit betekent dat de papieren «de lading niet hoeven te dekken», wat toegestaan is. Dit maakt dat er geen inzicht bestaat in de daadwerkelijke fysieke stromen»? Betekent dit dat etiketten van biobrandstoffen en fysieke stromen niet op elkaar aansluiten? Geldt dit voor alle biobrandstoffen? Is het mogelijk om de traceerbaarheid van de stromen te verbeteren als aanbevolen door de NEa, bijvoorbeeld door voor gemengde stromen te vereisen dat de administratieve werkelijkheid aansluit bij de fysieke werkelijkheid?

De leden van de CDA-fractie lezen in het bovengenoemde rapport van de NEa betreffende dubbeltelling dat ketens zeer complex zijn. Heeft de NEa inzicht in deze ketens en de verhandelde fysieke stroom die uiteindelijk in Nederland wordt gebruikt? Deze leden vragen de Staatssecretaris om een overzicht van handhavingsactiviteiten en door de NEa opgelegde sancties in het kader van het biobrandstoffenbeleid.

De leden van de CDA-fractie lezen dat het bestuur van de NEa met toepassing van artikel 9.7.4.11, eerste lid, van de Wet milieubeheer (nadat het wetsvoorstel tot implementatie van de ILUC-Richtlijn inwerking is getreden) het bijschrijven van hernieuwbare brandstofeenheden voor ten hoogste vier weken kan opschorten. Hoe vaak komt dit voor? Wat is hiervan het gevolg?

De leden van de CDA-fractie lezen dat er «onder andere» een overeenkomst is gesloten met de belastingdienst inzake de uitwisseling van de gegevens. Met welke andere organisaties zijn of worden nog overeenkomsten gesloten? Over welke soort gegevens gaat het?

De leden van de CDA-fractie vragen waarom er geen financiële boete is opgenomen in het ontwerpbesluit.

De leden van de D66-fractie vragen of de Staatssecretaris nader kan toelichten om welke reden geen financiële boete is opgenomen in dit ontwerpbesluit. Indien dit elders staat aangegeven dan wel zal worden vermeld, verzoeken de leden van deze fractie de Staatssecretaris om hier inzicht in te geven, zodat helder is wat de hoogte is van eventuele boetes.

Gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu

De leden van de CDA-fractie lezen in de nota van toelichting de volgende zin: «ongeveer 50 bedrijven die moeten voldoen aan de jaarverplichting hernieuwbare energie vervoer voldoen hiermee nagenoeg ook aan hun reductieverplichting». Wat wordt bedoeld met «nagenoeg»? Weten deze bedrijven wat ze moeten doen om volledig compliant te zijn?

De leden van de GroenLinks-fractie lezen in het ontwerpbesluit dat deze verandering van de wet- en regelgeving positieve gevolgen heeft voor het milieu. Deze leden vragen of dit werkelijk het geval is, gezien de hoge milieukosten van met name conventionele biobrandstoffen. Dit blijkt ook uit het Globiom-rapport³ waarin staat dat conventionele biobrandstoffen schrikbarend hoge broeikasgasbijdragen kunnen hebben. Zijn de

³ <http://www.globiom-iluc.eu/>

conclusies van dit rapport wel voldoende meegenomen bij het opstellen van dit ontwerpbesluit?

Overig

De leden van de VVD-fractie merken op dat de Staatssecretaris vanwege complexiteit niet direct kiest voor het sturen op CO₂, maar dat zij de nieuwe brandstof E10 introduceert om tegemoet te komen aan de eerdergenoemde motie-Dijkstra (Kamerstuk 30 196, nr. 523). Voor de rapportage aan de Europese Commissie moet de ILUC-factor echter wel worden meegewogen. Maakt dit het rapporteren niet onhandiger? In hoeverre is dit strijdig met de ILUC-Richtlijn?

Andere landen hebben de 5%-limiet niet die Nederland zichzelf wel oplegt, maar hanteren de Europees vastgestelde 7%-limiet. Dit betekent dat geen sprake meer is van een gelijk speelveld in Europa. Wat is precies de situatie en invulling in andere landen als het gaat om deze Richtlijn en met welke percentages werken zij, uitgesplitst naar conventioneel, geavanceerd, of met welke subdoelstellingen? Waarom wijkt Nederland af van wat in Europa als gebruikelijk wordt gezien? Welke lidstaten wijken nog meer af van de 7%-standaard en waarom? In hoeverre komt de Nederlandse industrie hiermee op achterstand te staan aangezien zij voor verschillende lidstaten andere gemengde producten moeten leveren? In hoeverre leveren extra eisen voor Nederland een nadeel op voor de sector?

De leden van de VVD-fractie vragen verder in hoeverre er genoeg volume op de markt is om de Nederlandse jaarverplichting van 16,4% in 2020 in te vullen. Natuurlijk moet vooraf een percentage worden bepaald, maar is dat percentage niet te hoog of betreft het hier slechts een maximaal percentage? In hoeverre is hiervan af te wijken, bijvoorbeeld als de gewenste 36 Petajoule (PJ) ook eerder kan worden behaald, of met een lager percentage aan jaarverplichting? Of is het extra deel, bovenop de geprognoseerde 36 PJ die als doelstelling geldt, dan mooi meegenomen?

De leden van de VVD-fractie vragen in hoeverre de risico's van het eventueel niet behalen eenzijdig afgewenteld worden op het bedrijfsleven. Als het gewenste volume of percentage niet behaald wordt, is er dan sprake van een economisch delict (met negatieve energie en rechtszaken tot gevolg) of deelt de Staatssecretaris de mening dat ook afkoop van de verplichting (tegen geringe meerkosten ten opzichte van het gebruikte materiaal) tot de mogelijkheden behoort? In hoeverre voorziet het ontwerpbesluit hierin?

Artikelsgewijs

Artikel 3

De leden van de CDA-fractie vragen waarom het percentage conventionele biobrandstoffen oploopt naar 5% in 2020, zoals aangegeven in artikel 3 lid 2 van het ontwerpbesluit. Brengt het percentage van 3% in 2018 bedrijven mogelijk in de problemen omdat zij geïnvesteerd hebben in conventionele biobrandstoffen? Waarom wordt niet gekozen voor een percentage van 5% in 2018, 2019 en 2020? Is dit, onder andere voor bedrijven die hebben geïnvesteerd in conventionele biobrandstoffen die wel flink bijdragen aan het terugbrengen van CO₂-uitstoot, niet onrechtvaardig? Zo ja, wat gaat de Staatssecretaris hieraan doen? Kan er voor deze conventionele biobrandstoffen die wel flink bijdragen aan het terugbrengen van CO₂-uitstoot geen uitzondering gemaakt worden op deze maxima?

De leden van de CDA-fractie stellen vast dat in artikel 3 lid 3 is gekozen voor een subdoelstelling van 1% geavanceerde biobrandstof in 2020. De Staatssecretaris stelde in haar brief van 8 februari 2017 «Scenario's implementatie ILUC-richtlijn» (Kamerstuk 30 196, nr. 522) nog te overwegen «de subdoelstelling meest geavanceerde biobrandstoffen in 2018 op 0,5% vast te stellen om de innovatie en productie van deze categorie biobrandstoffen te stimuleren.» Waarom is in het ontwerpbesluit nu gekozen voor 0,6% in 2018? Wat zijn de gevolgen als de 1% in 2020 niet gerealiseerd wordt?

De leden van de CDA-fractie vragen de Staatssecretaris waarom er ook geen maximum percentage in de wet is vastgelegd voor de categorie overige biobrandstoffen. Is dit mogelijk? Waarom zou dit wel of niet wenselijk zijn?

Artikel 7

De leden van de CDA-fractie vragen de Staatssecretaris hoeveel ondernemingen op dit moment biobrandstof mogen inboeken, als omschreven onder artikel 7 van het ontwerpbesluit. Welke voorwaarden worden aan deze ondernemingen gesteld?

Artikel 9

De leden van de CDA-fractie vragen welke vloeibare hernieuwbare brandstoffen de Staatssecretaris hier in gedachten heeft, anders dan conventioneel, geavanceerd en overige onder artikel 9.2. Kan de Staatssecretaris bevestigen dat Richtlijn 2015/1513 andere hernieuwbare brandstoffen dan die in de Richtlijn opgesomd zijn toestaat? Waarom wordt niet gekozen voor andere biobrandstoffen als omschreven in deze Richtlijn?

Artikel 11

De leden van de CDA-fractie lezen in artikel 11 dat bij ministeriële regeling een duurzaamheidssysteem wordt goedgekeurd voor de afgifte van het bewijs dat geen materialen doelbewust zijn gewijzigd of verwijderd om op deze wijze materialen op oneigenlijke wijze onder Annex IX te kunnen laten vallen. De Staatssecretaris heeft eerder betoogd dat een gedifferentieerd beleid met betrekking tot conventionele biobrandstoffen niet mogelijk is, omdat dit een aanvullende duurzaamheidseis zou zijn, wat de Richtlijn 2015/1513 niet toestaat. Kan de Staatssecretaris aangeven waarom het in dit artikel bedoelde duurzaamheidssysteem wel toelaatbaar zou zijn? Kan de Staatssecretaris een voorbeeld geven van een mogelijk duurzaamheidssysteem?

Artikel 12

De leden van de CDA-fractie vragen waarom in artikel 12 wordt gesproken over een vermenigvuldigingsfactor voor de categorie biobrandstoffen «geavanceerd» en «overig», terwijl altijd gesproken wordt over dubbel-telling. Overweegt de Staatssecretaris een hogere vermenigvuldiging dan twee? Kan de Staatssecretaris bevestigen dat de vermenigvuldigingsfactor niet hoger zal zijn dan twee?

De leden van de D66-fractie lezen dat bij ministeriële regeling de vermenigvuldigingsfactor voor de categorie biobrandstoffen geavanceerde en overige wordt vastgesteld. Zij vragen de Staatssecretaris aan te geven of dit betekent dat deze vermenigvuldigingsfactor niet hoger zal zijn dan twee.

Artikel 15

De leden van de CDA-fractie vragen hoe op dit moment de certificering van de verificateur als onder artikel 15 wordt uitgevoerd. Is dit anders dan geschetst in het voorliggende ontwerpbesluit? Geschiedt de verificatie met name met gebruikmaking van audits en zal dit ook onder voorliggend besluit het geval zijn? Welke andere verificatiemogelijkheden zijn er?

Artikel 17

De leden van de CDA-fractie vragen de Staatssecretaris te verduidelijken wat wordt verstaan onder «redelijke mate van zekerheid» als genoemd in artikel 17 lid 1 en artikel 23 lid 1.

De leden van de D66-fractie vragen of de Staatssecretaris kan verduidelijken wat er hier wordt bedoeld met «redelijke mate van zekerheid» in artikel 17, 20 en 23.

Artikel 18

De leden van de CDA-fractie vragen of de Staatssecretaris voornemens is om onder artikel 18 nadere regels te stellen aan de verificatie.

Artikel 23

De leden van de CDA-fractie lezen dat indien de inboekverificateur geen inboekverificatieverklaring afgeeft hij een rapport van bevindingen opstelt. Kan de Staatssecretaris toelichten wat hier vervolgens mee gedaan wordt?

Artikel 30

De leden van de CDA-fractie lezen dat artikel 30 de NEa voorschrijft om jaarlijks over onder meer de herkomst van de grondstof te rapporteren. Kan de Staatssecretaris toelichten wat wordt verstaan onder herkomst, en of daarbij ook aangeven uit welk derde land de biobrandstof in kwestie komt?

Artikel 40

In artikel 40 lezen de leden van de CDA-fractie dat exploitatiereductie-eenheden (ER) kunnen worden gebruikt uit een projectactiviteit die plaats vindt in een andere lidstaat. Welke afspraken zullen hierover worden gemaakt, en welke verificatiemechanismen worden ontwikkeld om een dubbelgebruik van UER-eenheden te voorkomen?

Artikel 47

De leden van de D66-fractie vragen wat de Staatssecretaris precies bedoelt met de term «beter fossiele brandstof».

II Reactie van de bewindspersoon